

ИЗВЕЩАНИЕ КАЗУС

Дж

В

Д

№ 07.2022г.

КАЗУС

Иван Петков от години злоупотребявал с алкохол. От 2014 г. заживял в имота на възрастните си родители, находящ се в с. Дюлево, област Пазарджик в отделна жилищна постройка тип "лятна кухня". Родителите му – Христо Петков и Галя Петкова обитавали двуетажна къща в имота. Под въздействие на алкохола Иван Петков ставал агресивен – налитал на бой, псувал и заплашвал близките си. Поради това родителите му често търсели помощ от полицията. Иван Петков не работел никъде и разчитал за прехраната си на родители си, като майка му – Галя му готвела и оставяла ежедневно храна пред лятната кухня. Когато бил пиан, родителите се страхували от агресивното му поведение и често се заключвали в къщата.

На 23.09.2017 г. около 13,00 часа Иван Петков се прибрал, като носел със себе си две шишета с водка. Майка му направила забележка, че няма пари за хляб, но купува алкохол. Той започнал да я псува и посегнал към нея. Тогава се намесил баща му и двамата се скарали. След това Иван Петков се прибрал в лятната кухня, а родителите му в къщата. Те не разбрали кога синът им е излязъл, но вечерта, около 22,30 часа чули силен трясък на входната врата, което означавало, че той отново се е прибрал пиан. След малко, Иван Петков започнал да чука по прозореца на стаята, където спели родителите му и търсел храна. Баща му излязъл и му казал да си ляга. Тогава Иван Петков му нанесъл два юмручни удара – единият в лицето, а вторият – в дясното рамо. Бащата отишъл до навеса в двора и взел чука от един шкаф. Казал на сина си да го остави, защото ще го удари с чука и може да го убие. Иван Петков започнал да псува и отново посегнал към баща си. Поради пияното си състояние загубил равновесие и залитнал, навеждайки се. Тогава баща му го ударил с чука от лявата страна на главата и от удара Иван Петков паднал на земята в двора. В това положение Христо Петков нанесъл още няколко удара по главата му с чука. Кървящ, синът лазейки стигнал до лятната кухня. Бащата се прибрал в къщата. След малко, Иван Петков отново потропал на прозореца на стаята на родителите си, псувал и се заканвал. Бащата излязъл навън. Синът му посегнал да го удари, но той го бутнал на земята. Иван Петков останал легнал на земята доста време, започнал да трепери от студ и помолил баща си да го заведе в лятната кухня. Тогава Христо Петков вързал краката му със сезал, качил го на едно платнище, на което преди това били клали животни и така вързан, с платнището го извлачил до постройката. Там Иван Петков легнал на леглото, но след малко станал и задърпал баща си за раменете и за дрехите. Христо Петков отново го ударил с чука по главата, при което синът паднал от леглото на пода, но продължил да псува и да се заканва на баща си. Последният казал, че ще извика „Бърза помощ“, но трябва да му завърже ръцете, тъй като лекарите се страхували да ходят при пияни. Бащата завързал ръцете на сина си със същия сезал, с който бил вързал и краката му. Така завързан, лежаш на пода, Иван Петков издърпал одеялото и се завил. Бащата не се обадил на „Бърза помощ“, но измил кръвта по двора, изхвърлил платнището, изкъпал се и изпрал дрехите, с които бил облечен. Преди да си легне, Христо Петков проверил състоянието на сина си, който дишал и бащата отишъл да спи. На следващия ден, около 07,00 часа сутринта Христо Петков установил, че синът му е умрял. Срязал сезала, с който бил вързан, измил чука, скрил го на рафт в кокошарника и тръгнал към дома на съседа си Радев, който бил полицай. По пътя изхвърлил сезала. Бащата не казал на Радев какво е сторил предната вечер, а само му показал трупа. Съседът се обадил в полицията. Бил извършен оглед на местопроизшествие, за което бил съставен протокол и изготвен фотоалбум. Христо Петков доброволно предал с протокол на разследващия полицай-чука, а също дрехите и чехлите, с които бил предишния ден. В протокола саморъчно вписал, че с чука е нанасял удари на

16.04.2024

сина си, а дрехите са тези, с които е бил облечен, когато го е удрял. Бил съставен и протокол за оглед на труп. Христо Петков бил освидетелстван от съдебен лекар, който установил травматичен оток на главата с три броя охлузвания всред него, охлузване на горната устна на устата и болезненост по дясното рамо, които са причинили болка и страдание по смисъла на чл. 130, ал. 2 от НК и добре отговаряли да са получени при удари с юмруци. Според заключението на съдебно-медицинската експертиза на пострадалия, на Иван Петков били нанесени не по-малко от 7 – 8 удара по главата, като не може да се прецени последователността им. Охлузването и разкъсно-контузната рана по челото му са с форма на триъгълници, което говори за действието на твърд, тъп предмет с квадратна форма на удрящата повърхност, като ударите са нанесени под ъгъл. Най-тежкото увреждане е ударът, нанесен в лявата слепоочна област на главата. То е проявено с мекотъкани увреждания, счупване на черепната основа и субдурален хематом с компресиннодислокационен синдром и се намира в причинно следствена връзка с настъпването на смъртта. Характера на черепно-мозъчната травма сочи, че пострадалият е преживял известен в медицината като "светъл период" от време след получаване на уврежданията, през който е можел да извършва активни движения и да чувства болки и страдания от нанесените удари, защото е бил в съзнание. Смъртта е настъпила бавно, за около 4 – 5 часа. Алкохолната концентрация в кръвта на Иван Петков към момента на нанасяне на уврежданията била в границите на 2. 10 – 2. 30 ‰, което отговаря на средната степен на алкохолно опиване, но не може да се приеме като наличие на алкохолно обезболяване. Според изготвената съдебно - психиатрична и психологична експертиза, Христо Петков е разбирал свойството и значението на извършеното и е можел да ръководи постъпките си, както и да участва в наказателния процес. Трайната и дълбока фрустрация, включително страх за неговия живот и този на съпругата му е обстоятелство, което го е улеснявало в екстремна степен в този момент. По време на деянието той не е бил в състояние на физиологичен афект. По предадените от Христо Петков чехли била открита човешка кръв от група „А“, а Иван Петков бил с кръвна група "А", Rh (+).

ВЪПРОСИ:

1. Как ще квалифицирате осъщественото от Христо Петков деяние? Посочете цифрова квалификация и напишете диспозитив на обвинението?
2. Опишете престъплението от обективна и субективна страна. Ако има квалифициращ състав на престъпление обосновайте го.
3. Задължителна ли е адвокатската защита за Христо Петков, кое е правното основание от разпоредбите на НПК-посочете го конкретно?
4. Защитникът на обвиняемия Петков при предявяване на разследването направил искане за прекратяване на досъдебното производство, тъй като деянието е извършено при неизбежна отбрана. Според Вас наблюдаващият прокурор възприел ли е искането на защитника за основателно? Аргументирайте отговора си.
5. След като изпратил досъдебното производство на прокурора с мнение за предаване на съд на обвиняемия, разследващият орган прибрал приобщените по делото веществени доказателства в шкаф в кабинета си. Правилно ли е постъпил с оглед разпоредбите на НПК? Посочете какво е трябвало да направи.
6. Каква експертиза трябва да се назначи на предадените от бащата чук, чехли и дрехи?

КАЗУС ОТГОВОРИ :

Въпрос №1 :

Христо Петков е осъществил състава на престъплението по чл. 116, ал. 1, т. 3 и т.6 във вр. чл. 115 НК, като на 23.09.2017 г. в село Дюлево, област Пазарджик умишлено е умъртвил Иван Христов Петков – негов рожден син, като убийството е извършено по особено мъчителен за убития начин.

Въпрос №2:

Обект на престъплението по чл. 116, ал. 1, т. 1-12 във вр. чл. 115 НК е човешкият живот. Престъплението е довършено, когато настъпи смъртта на пострадалия. Смъртта може да настъпи както непосредствено след извършване на деянието, така и по-късно, какъвто е настоящия случай – няколко часа след побоя с чука по главата. Христо Петков е нанесъл множество удари с чук върху главата на пострадалия, поне 7-8. Съдебно-медицинската експертиза сочи, че най-тежкото травматично увреждане е нанесено в лявата слепоочна област на главата на пострадалия. То е проявено с мекотъканни увреждания, счупване на черепната основа и субдурален хематом с компресивно-дислокационен синдром и се намира в причинно следствена връзка с настъпването на смъртта. Налице е причинна връзка между деянието и настъпилата смърт.

Престъплението има два квалифициращи признака. Първият от тях е "убийство на рожден син" - пострадалия Иван Петков е син на Христо Петков. Вторият квалифициращ признакът е, че убийството е извършено по "особено мъчителен начин за убития". Съгласно константната съдебна практика, убийство по особено мъчителен начин е налице, когато пострадалият, преди да умре е изживял големи болки и страдания и тежки предсмъртни мъки в един по-продължителен период от време. Този квалифициращ признак се извежда от конкретните характеристики на умъртвяването (травматичните увреждания по главата на пострадалия). Иван Петков не е губил съзнание, докато са му нанасяни ударите с чук в областта на главата, макар и повлиян от алкохола. Причинените увреждания по главата на пострадалия са съпътствани с изключителни страдания за жертвата, който

е бил в съзнание в продължение на няколко часа и е разбирал намерението на баща му да го умъртви. При нанасяне на уврежданията пострадалият е бил в средна степен на алкохолно опиване, която не може да се приеме като наличие на алкохолно обезболяване. Връзването на ръцете и краката със сезал, за да не може да се движи е засилило чувството на пострадалия за обреченост - в продължение на часове е изпитвал ужаса на смъртта.

От субективна страна Христо Петков е действал с пряк умисъл. Действията на бащата категорично показват, че той е целял смъртта на Иван Петков. За намерението му умишлено да умъртви сина си говорят средството, което е използвал - чук, годно да причини смърт, нанасянето на голям брой удари по главата, която е жизненоважна част от човешкото тяло, силата на първоначалния удар в лявата слепоочна област, завързването на краката и ръцете на пострадалия със сезал и оставянето му в пристройката да агонизира, както и последващите действия за заличаване на следите от престъплението - измиването и скриването на чука, измиването на кръвта от двора, изхвърлянето на платнището, с което го е довял до пристройката, изпирането на дрехите. Христо Петков е съзнавал, че нанасяйки удари с чука по главата на сина си може да го убие, дори само с един удар, при това го е предупредил в този смисъл. Бащата е нанесъл седем-осем удара по главата на сина си, а за причиняване на смъртта е бил достатъчен и един удар с чука по главата на човек. Христо Петков прекратил да удря сина си по главата едва, когато последният паднал на пода на пристройката, която обитавал. Обстоятелството, че пострадалият се намира в тежко състояние е било осъзнато към този момент от бащата, който обещал на сина си, че ще извика бърза помощ, но не го сторил, а вместо това се постарал да заличи следите от извършеното, като измил чука и го прибрал, изпрал дрехите си и измил кръвта от двора.

От всичко изложено следва категоричният извод, че подсъдимият е желаел смъртта на пострадалия. Христо Петков е съзнавал, че удряйки с чука в главата на собствения си син, със сигурност ще причини по мъчителен начин смъртта му. От обективна страна подсъдимият е направил всичко, което обикновено е необходимо, за да се причини смъртен резултат, а от субективна страна той е действувал с пряк умисъл.

Необходимо е да се отбележи, че макар пострадалият да е бил алкохолно повлиян, той е можел да се движи самостоятелно и да напада баща си. Поради

това състоянието му не може да се определи като безпомощно и не е налице квалифициращият признак по т.5 на чл.116 от НК. Безпомощното състояние е такова състояние, при което поради стекли се външни обстоятелства: тежки болестни състояния - неврози, нервни кризи, припадъци и др., или състояния на сън, тежко алкохолно опиване, възраст и др., лицето или не може да окаже изобщо съпротива и защита, или ако все пак окаже такава, тя е почти нищожна.Необходимо е това състояние обективно да е съществувало, а не да е причинено от дееца при извършване на изпълнителното деяние. /Решение № 232 от 31.05.1988 г. по н.д. № 229/88 г., I н. о.на ВС/ .Достатъчно е убитият в момента на убийството да е бил в такова състояние и деецът, въпреки и да е съзнавал това, е действал с намерение за убийство. /Решение № 727 от 13.XII.1974 г. по н. д. № 691/74 г., II н. о. на ВС/

Въпрос №3:

На основание чл.94, ал.1, т.3 от НПК защитата на обвиняемия Христо Петков е задължителна, тъй като за престъплението по чл. 116, ал. 1, т. 3 и т. 6 във вр. чл. 115 НК е предвидено наказание лишаване от свобода от 15 до 20 години, доживотен затвор или доживотен затвор без замяна.

Въпрос №4:

Наблюдаващият прокурор не е възприел искането на защитника за наличието на неизбежна отбрана като основателно.В началото на инцидента, Христо Петков е бил нападен от сина си, който му нанесъл два юмручни удара- единият в челото, а вторият в дясното рамо.Христо Петков обаче не отвърнал на ударите, не се защитил, а взел чука. По това време нападението от страна на сина му вече е било прекратено и за бащата не са съществували никакви обективни причини, че то може бързо да се възобнови. Когато заради пияното си състояние, пострадалият е загубил равновесие, залитнал и не е представлявал заплаха за живота и здравето на баща си, последният го ударил с чука от лявата страна на главата.Христо Петков нанасял удари с чука по главата на сина си докато той лежал на земята, респ. докато бил на леглото в лятната кухня.Бащата е действал съвсем съзнателно и целево, не за да се защити, така както изисква чл. 12, ал. 1 от НК/ предвид и последователната практика на ВКС, а също и ППВС № 12/1973 г. /, а за да причини смъртта му, резултат, който е бил неизбежна последица от действията на Христо Петков.С насочването на бащата към навеса в двор, където от шкаф взел чука, синът му не го е последвал, с което първоначалното нападение е било прекратено.

Връщането обратно на Христо Петков с чук в ръка и отправената вербална закана с убийство е провокирало сина му да замахне, при което бащата е нанесъл удара с чук в лявото слепоочие на пострадалия, който е в причинна връзка с настъпилия впоследствие съставомерен резултат. Съгласно трайната съдебна практика/ т.3 на ППВС № 12 от 29.11.1973 г./ не може да се позовава на неизбежна отбрана този, който провокира нападение с цел да лиши от живот или да нанесе телесна повреда другиму. Когато "отбраняващият се" съзнателно е провокирал нападение, не може да се позовава на неизбежна отбрана, а ще отговаря на общо основание. Неизбежна отбрана е недопустима и спрямо предполагаемо, бъдещо или завършено нападение.

Въпрос №5:

Разследващият орган не е постъпил правилно прибирайки веществени доказателства в шкаф след изпращане на досъдебното производство на прокурора с мнение за предаване на съд. Съгласно разпоредбата на чл.110, ал.3 от НПК - „ Когато делото се предава от един орган на друг, веществените доказателства се предават заедно с него“. Разследващият орган е трябвало да предаде на наблюдаващия прокурор /респективно на длъжностното лице, отговарящо за съхранението на веществените доказателства в съответната окръжна прокуратура/ веществените доказателства заедно с изпращането на делото с мнение за предаване на съд.

Въпрос №6:

Според присъдата на ОС - Пазарджик, по която е изготвен казуса е назначена съдебно-медицинска експертиза на веществени доказателства, която да установи дали по чука, чехлите и дрехите има следи от човешка кръв, като се идентифицира кръвно-груповата ѝ принадлежност и да се посочи дали може да е от кръвта на пострадалия Иван Петков.

Забележка: Комисията е приела за верен отговора на въпрос №6 и когато експертизата е посочена от участващите в конкурса като биологична, ДНК-експертиза и е отразено, че целта на назначаването ѝ е да се идентифицира наличието на кръв на починалото лице по предадените от извършителя чук, чехли и дрехи.

Казусът е изготвен по конкретно наказателно дело, по което са постановени следните съдебни актове: Решение № 99 от 30.11.2020 г. по н. д. № 359/2020 г., на Върховен касационен съд, I н. о., НК; Решение № 26 от 24.02.2020 г. по ВНОХД № 652/2019 г. на Апелативен съд-град Пловдив; Присъда № 47 от 8.10.2019 г. на Окръжен съд - Пазарджик по НОХД № 535/2018 г.